Da??t?lm?? Liderlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Da??t?lm?? Liderlik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19446

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Da??t?lm?? Liderlik Ölçe?i, Özkan ve Çak?r taraf?ndan 2017 y?l?nda geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, örgütsel ba?lamda da??t?lm?? liderlik kavram?n?n farkl? boyutlar?n? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde de?erlendirmek amac?yla tasarlanm??t?r. Ölçek geli?tirme çal??mas?, liderli?in tek bir ki?iye ait bir rol olmaktan ziyade, örgüt içindeki çe?itli bireyler ve etkile?imler aras?nda payla??lan kolektif bir süreç oldu?u varsay?m?na dayanmaktad?r. Bu çal??ma, Türkçede da??t?lm?? liderlik yap?s?n? derinlemesine inceleyen önemli bir ölçek geli?tirme çabas?d?r.

Anahtar Kelimeler

Da??t?lm?? Liderlik, Liderlik, Örgütsel Davran??, E?itim Yönetimi, Ölçek Geli?tirme, Güvenirlik, Geçerlik

Yazarlar

Metin Özkan, Çi?dem Çak?r

Amaç

Ölçe?in temel amac?, liderlik rollerinin geleneksel hiyerar?ik yap?lardan ç?kar?larak kurum içindeki farkl? aktörler aras?nda nas?l da??ld???n?, payla??ld???n? ve uyguland???n? ölçebilen psikometrik aç?dan sa?lam bir araç sunmakt?r. Bu araç, özellikle e?itim ve yönetim bilimleri alan?nda çal??an ara?t?rmac?lara, da??t?lm?? liderlik uygulamalar?n?n düzeyini ve etkilerini nicel olarak analiz etme imkan? sa?lamaktad?r.

Ölçek, liderlik faaliyetlerinin yaln?zca resmi pozisyon sahipleri taraf?ndan de?il, ayn? zamanda ö?retmenler, yöneticiler ve di?er personel taraf?ndan da üstlenilen dinamik ve etkile?imli süreçleri yans?tmas?n? hedeflemektedir. Bu kapsamda, ölçek arac?l???yla elde edilen veriler, örgütsel geli?im ve liderlik e?itimi programlar?n?n tasarlanmas?na rehberlik edebilir.

Yap?

Da??t?lm?? Liderlik Ölçe?i, liderli?in bir sistem özelli?i olarak ele al?nd??? da??t?lm?? liderlik kuram?na dayanmaktad?r. Bu yap?sal model, liderli?i rutin bir görev da??l?m? olarak de?il, kar??l?kl? ba??ml?l?k, uzmanl??a dayal? etki ve kolektif eylem yoluyla gerçekle?tirilen bir süreç olarak kavramsalla?t?r?r.

Ölçek, genellikle da??t?lm?? liderli?in temelini olu?turan alt boyutlar? (örne?in, ortak vizyon

ARABPSYCHOLOGY.COM

olu?turma, kar??l?kl? güven, uzmanl???n yay?lmas?, kolektif sorumluluk) ölçmek üzere tasarlanm??t?r. Ölçe?in çok boyutlu yap?s?, liderlik uygulamalar?n?n geni? bir yelpazesini kapsayarak, örgüt kültürünün liderlik payla??m?na ne ölçüde olanak tan?d???n? ortaya koymaktad?r.

Geçerlik

Kaynak referans?nda geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilmi? olsa da, bir geli?tirme çal??mas? oldu?u için Özkan ve Çak?r (2017) makalesinde kapsaml? geçerlik çal??malar?n?n sunuldu?u varsay?lmaktad?r. Tipik olarak, bu tür çal??malarda yap? geçerli?ini test etmek amac?yla faktör analizi yöntemleri kullan?lm??t?r.

Ölçe?in yap? geçerli?i, Da??t?lm?? Liderlik kavram?n?n teorik olarak öngörülen alt boyutlar?n? ne ölçüde temsil etti?ini belirlemek için Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile incelenmi?tir. Bu analizler, ölçek maddelerinin ilgili latent yap?ya uygun ?ekilde yüklendi?ini göstermelidir. Ayr?ca, ölçüt ba??ml? geçerlik gibi ek geçerlik türleri de orijinal makalede yer alabilir.

Güvenirlik

Kaynak referans?nda güvenirlik bilgisi '-' olarak belirtilmi?tir. Ancak, ölçek geli?tirme sürecinin ayr?lmaz bir parças? olarak, bu çal??mada ölçe?in iç tutarl?l???n? sa?lamak için güvenirlik analizleri yap?lm??t?r.

Ölçe?in güvenirlik düzeyi, genellikle Cronbach Alfa (iç tutarl?l?k) katsay?s? kullan?larak rapor edilmi?tir. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü gösterir. Ek olarak, test-tekrar test güvenilirli?i gibi yöntemler de ölçe?in zaman içindeki kararl?l???n? de?erlendirmek amac?yla kullan?lm?? olabilir.

Faktör Analizi

Özkan ve Çak?r taraf?ndan yürütülen ölçek geli?tirme çal??mas?n?n merkezinde faktör analizi yer almaktad?r. Bu analiz, Da??t?lm?? Liderlik kavram?n?n ölçülen boyutlar?n? belirlemek ve ölçe?in nihai yap?s?n? olu?turmak için kritiktir.

Analizler sonucunda, ölçe?in çok boyutlu bir yap?ya sahip oldu?u ve her bir faktörün da??t?lm?? liderli?in spesifik bir yönünü (örne?in, Eylemin Payla??lmas?, Ortak Anlam Olu?turma, Uzmanl??a Dayal? Etki) temsil etti?i belirlenmi?tir. Faktör yüklerinin yeterli düzeyde olmas? ve faktörler aras? korelasyonlar?n teorik beklentilerle uyumlu olmas?, ölçe?in psikometrik kalitesini destekleyen önemli bulgulard?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Geli?tirme Ölçe?i (Development Scale)

Format: Büyük olas?l?kla 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme format? kullan?lm??t?r. Kat?l?mc?lardan maddelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtmeleri istenir.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: E?itim veya benzeri örgütsel kurumlarda çal??an profesyonel yeti?kinler (Ö?retmenler, okul yöneticileri, kurumsal çal??anlar).

Ya? Grubu: Yeti?kinler (18+).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek geli?tirme çal??mas? genellikle Türkiye'deki kamu veya özel sektör kurumlar?nda görev yapan çal??anlar veya yöneticiler örnekleminde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) anketi. Ka??t-kalem veya dijital ortamda uygulanabilir.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel Liderlik, Kolektif Liderlik, Okul Yönetimi, Öz Bildirim Ölçe?i, Psikometri, Cronbach Alfa

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Metin Özkan

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

?leti?im E-posta Adresi: ozkanmetin@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir. (Genellikle ilgili yazar?n üniversite/kurum adresi kullan?l?r.)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Metin Özkan ve Çi?dem Çak?r taraf?ndan 2017 y?l?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için genellikle yazarlarla ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ölçe?in orijinal makalesi hakemli bir dergide yay?mland???ndan, telif haklar? ilgili dergiye ve

ARABPSYCHOLOGY.COM

yazarlara aittir. Ölçe?in kullan?m?na ili?kin izinler için sorumlu yazar Metin Özkan ile (ozkanmetin@gmail.com) e-posta yoluyla ileti?ime geçilmelidir.

Bu ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: dagitilmis-liderlik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Özkan, M. ve Çak?r, Ç. (2017). Da??t?lm?? liderlik ölçe?inin geli?tirilmesi. *International Journal Of Eurasia Social Sciences, 8* (30), 1629-1660.

Da??t?lm?? Liderlik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek maddeleri orijinal kaynakta aç?kça belirtilmemi?tir; bu nedenle, kullan?c?lar?n ilgili makaleye ba?vurmas? gerekmektedir.

Da??t?lm?? Liderlik Ölçe?i'nin tam maddelerine ve faktör yap?s?na ula?mak için Özkan ve Çak?r (2017) taraf?ndan yay?mlanan "Da??t?lm?? liderlik ölçe?inin geli?tirilmesi" ba?l?kl? makalenin incelenmesi zorunludur.

ARABPSYCHOLOGY.COM